

Napsugár

GYERMEKIRODALMI LAP XLV. ÉVFOLYAM 522. SZÁM 2001. JÚNIUS

6

FEKETE ISTVÁN
1900 – 1970

Távoli tájakra egyelőre még csak álmaidban utazhatsz, de a vakációd úgy is gyönyörű lesz, ha FEKETE ISTVÁN könyveiből tanulod meg felfedezni az itthoni csodákat. Bogáncs, Vuk, Csi, Kele állattörténetei, a Tüskevár vakációs kalandjai izgalmasak, és megajándékoznak a természet és a lélek békéjével – amely mai világunkban már ritka kincs.

TÜSKEVÁR

Részlet a regényből

Tutajos tüzet rakott, ahogy Matulától látta. Alul nádcsóva, rá vékony ágak, aztán – mint a háztető – vastagabbak. Alá gyufa, aztán félreállt, és úgy nézte a kibuggyanó fehér füstöt, mint a szépség lenge csodáját, az ebéd ígéretét.

Olyan éhes lett, hogy vágyakozva nézett a gyalogút bejárásához, ahol Matulának jönni kellene, de odaállt melléje Csikasz is, és a kis kutya is odanézett, mintha azt mondta volna:

– Én is förtelmes éhes vagyok.

Matulára azonban még jócskán kellett várni, amíg a halakkal megérkezett.

– Nemigen akartak kötélnek állni, ötöt fogtam. Hozza ki a deszkát. Most aztán neki látunk! Elő a bicskát! Ezt is meg kell tanulnia, de ne nyomja meg a halat, mert elfa-

kad az epéje, aztán keserű lesz a húsa is.

Tutajos Matula kezét nézte és – utánozta.

– Hozza ki a serpenyőt, máma sütjük a halat, ezért irdalom be. Látja, hogyan?

– Látom!

Matula sűrűn bevagdosta kétoldalt a halak húsát.

– Most aztán nem marad más tüske benne, csak a gerince.

Ezután már alig beszéltek. Matula utolsó szava az volt:

– Én kézzel szoktam enni... – és Gyula is kézbe fogta a halat a tányér felett. Aztán ettek és ettek és ettek. A beirdalt hús úgy vált le a gerincről, mint az érett barack az ágról, és a kézben csak a fej maradt meg a gerinc.

– Ide vele! – döfködte Csikasz az orrával Gyula oldalát. – Egy kis húst is lehet rajta hagyni.

Negyedóra múlva a halakból nem volt egy szálka sem.

– Ízlett?

– Matula bácsi, ilyen jót még nem ettem.

– Elhiszem. Ebből lehet sokat enni, ettől nem lett rosszul még senki. Most pedig világraszóló alvás következik. Lehet, mire felébred, én már nem leszek itt, de alkonyatra megjövök. A vízre ne menjen, mert evezni nem tud. Ha elmegy valamerre, úgy nézzen körül, hogy vissza is találjon, de messze ne menjen. Estefelé horgászhat is, de a halakat hagyja a vízben holnapra.

Gyula elnyúlt a szénaágyon, és abban a percben már aludt is.

Matula pöfékelt, és nézte a füstöt, amint kisurrant fent, a kunyhó ereszénél. Aztán ránézett Gyulára, és elmosolyodott.

“Nevelődik a gyerök – gondolta –, mert jól alszik, és jó étvágya van.”

Aztán ő is letette a pipát, és lehunyta a szemét.

**Itt a nyár! Csak nektek ragyog
a napfény és a Napsugár!**

A Nyár, a Nyár nem álmodik,
Kaszál, dalol és nem rohan,
Erősen, biztosan arat,
Forrón és boldogan.

Ady Endre

Koszorút fonni már biztosan tudsz. Most tanulj meg hurkolni is. Hosszú szárú virágokat válassz, a szárral az egész köteget hurkold át, majd simítsd hozzá a többiekhez.

LÁSZLÓFFY ALADÁR **UTAZÓK**

Amióta a Föld kerek,
jönnek-mennek az emberek.
Azt se tudták még, hogy kerek,
fenn a lejtőn volt egy berek –
jajistenem, hogy is merek
arra járni, oly meredek,
lehet benne farkas, medve,
s ebédelni támad kedve –
mondogatták az emberek.
S jöttek-mentek... Másik berek
folyóparton, láthatáron,
arra tartott Pista s Áron,
szembe jött János meg Elek.
Így utaztak az emberek.
Előbb gyalog, majd szekéren,
lovasszánon főleg télen.
Aztán vonattal és busszal:
messzebb bírták, főleg szusszal.
Mert a legolcsóbb így, gyalog,
a jegy bizony drága dolog.
Dehát mindegy: az emberek
forgolódnak, s a Föld kerek.

Nem is legény, aki nem tud bánni a bicskával, de azért csak óvatosan! Minden bevágást erősíts meg zsineggel. A négy fakéreglapátot vágd egyformára.

DÉNES GYÖRGY

A SZUNYÓKÁLÓ HANGYA

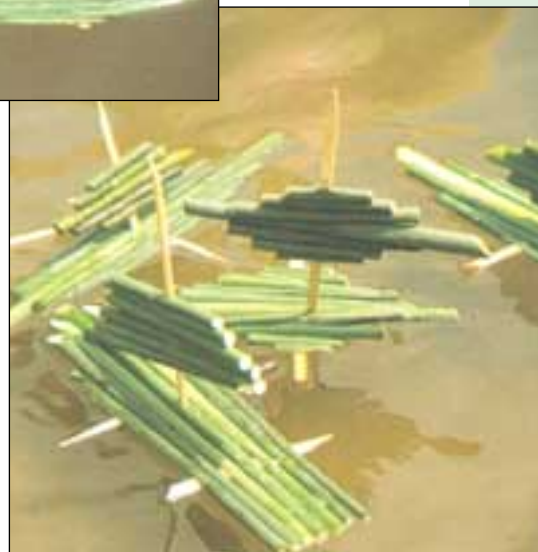
Ahol állt a kalangya,
hanyatt feküdt a hangya.
Mint a török basára,
pörgött a fény hasára.
Elszunnyadt a melegben,
a perzselő szelekben.
Míg lobogott a tarló,
horkolt a kis csavargó.
Arra ébredt, fergeteg
száguld, s hull a permeteg.
Kinek kell ily dáridó?
Elfutott a kis bohó.

Régen minden lány megtanult szőni,
fonni. Ezt a vidám faliszőnyeget
rongyokból, fonalból szőtték.
Kevesebbet tart, de nagyszerű kinti
szórakozás, ha virágokat, sáslevelet,
fűzfaágat, hosszú füveket dugdosol
át a felvetőszálakon.

HÁRS ERNŐ

VAKÁCIÓ

Dübörög a vonat, vágatnak a póznák,
mienk az egész nyár és a fele ország.
Színes képeskönyve kitarul előttünk,
virágbetűk között játszunk, kergetőzünk.
Örökös a tízperc, ránk senki se csenget,
gerle- és kakukkszó tartja fenn a rendet.
Asztalt a zöld rét ad, szénaboglya szállást,
patak kavicsával fizetjük a számlát.
Mint égen a felhőt tanítja a szellő,
nevelőnk a nádas, a liget s az erdő.
Osztályzatainkat nem notesz takarja,
horzsolásként hordja ki-ki lába, karja.
Nem viszünk magunkkal se könyvet, se irkát,
dallal, nevetéssel tele a tarisznnyánk.
Ha kiöntjük a nyár végén, hazatérve,
nincsen az a kamra, melybe beleférne.

LÁSZLÓFFY CSABA

MINDIG MÁSKÉPP

Bársony lepkém,
gyöngyház bogaram.
Fuss fel, repkény!
Töltsd meg poharam
kristály csobogás,
forrás-játék —
Mélyzöld ragyogás.
Mindig másképp...

Fuss fel, bogaram,
gyöngyház-játék!
Forrás, poharam,
töltsd meg másképp!
Mindig ragyogás:
kristály-lepkém;
mélyzöld csobogás:
bársony repkény.

Gyöngyház-csobogás,
kristály-játék;
fuss fel, ragyogás,
mindig másképp —
Mélyzöld repkény:
bársony bogaram.
Forrás-lepkém,
töltsd meg poharam.

Míg a lányok szőnek, a fiúk madarat,
tutajt készíthetnek kákából, nádból,
fűzfaágból, üreges fűszálból.

BUZOGÁNY ÁRPÁD VILÁGUTAZÁS

Keleten korán kell kelni,
tehenet, kecskét kell fejni.
Mire a munkának vége,
csillagok gyűlnek az égre.

Nyugaton nyugodtan várok,
friss nótákat muzsikálok,
és mire beesteledne,
a nap már keleten lenne.

Vacogó, didergő észak,
a tél az egyetlen évszak.
Jeges a fóká, a medve –
kinek van itt lakni kedve?

Délen majd alhatunk délig,
közben a banán is érik.
Gyertek hát utazni velünk –
sivatagban tevegélünk!

RADNÓTI MIKLÓS KISFIÚ

Ordít a napfényben,
üstöke bronz, szeme láng,
csak neki szolgál már
rég a fehér elefánt.

A VERES HAJÚAK TÖRZSE ÉS A NAP

BRAZÍLAI MESE
ASZTALOS LAJOS fordítása

Messze, messze, napkeleten, ahol a nagy tüzes korong naponta fölkel, veres hajú nép él. Minthogy a nap már ősrégi időkben is egészen alacsonyan ott húzott el a fejük fölött, örökké sokat szenvedtek iszonyú lángnyelveitől. Nem csoda hát, hogy fölöttébb gyűlölték ökelmét. Minden áldott reggel, amint az izzó tányér fölbukkant, nyílzáport zúdítottak reá, de úgy, hogy hátat fordítottak neki, mert szemtől szembe nem bírták elviselni perzselő tüzet, vakító fényességét. A nap azonban oly sebesen hágott az égre, hogy valamennyi nyílveaszájuk célt tévesztett.

Tanakodni kezdtek, mitévők legyenek.

– Vágjuk ki azt a cölöpöt, amelyen az ég nyugszik. Hadd roskadjon le, s akassza meg útjában a pokoli hőséget árasztó napot – mondta egyikük.

Munkához is láttak nyomban, s faragtak, véstek szakadatlan, mígnem az oszlop meglehetősen elvékonyodott. Ekkor azonban, mivel a nagy munkálkodásba belefáradtak, megpihentek. Amint ismét nekihezakodtak, ámulva látták, hogy amit lefaragtak, visszaerőtt, s a cölöp épp olyan vastag, mint azelőtt. És minden fáradozásuk dacára úgy is maradt mind a mai napig.

KOVÁCS ANDRÁS FERENC versei
**AL-BUGRI IBN FUDRI BADARÁN,
AZ EGYIPTOMI UGRÓEGÉR**

Al-Bugri Ibn Fudri Badarán
Távugró egér volt. Magyarán:
Ha unta már magát
S homokba vájt lakát,
Átugrott olykor a Szaharán.

Szomszédja, Sejk-Abdel-Szaladin,
Feszt vesztég töprengett valamin,
S korholta Ibn Fudrit:
"Mért ugrál? Mért ugrik?
Üljön helyt, s töprengjen valamin!"

Al-Bugri Ibn Fudri Badarán
Fölpattant, úrrá lett zavarán:
"Sej, Kabdel-Szaladin!
Mért ülnék maradni?..."
S átugrált százszor a Szaharán.

Szalma István, Balavásár

Hamar Ferenc, Marosvásárhely

Petres Zoltán, Maroshévíz

Keresztes Anita, Sarmaság

Györbíró Piroska, Szentkatolna

GYERE VELEM, VÍZILÓ!

Afrikai gyermekdal

Gyere velem, víziló: fújtass, prüszkölj, vízivó!
Gyere, vár a tavacska: pancsolj, vízilovacska!
Pancsolj, vízilovacska!

Gyere velem, majomka: vidíts fel a bajomba!
Gyere, játsszunk, csimpánzom: én is ágon hintázom!
Én is ágon hintázom!

Gyere velem, zsiráfom: nézzünk szét a világon!
Gyere, lepkét ne kergess: magas lombot legelgess!
Magas lombot legelgess!

Gyere velem, elefánt, ha a lándzsák szele bánt!
Gyere, fújjad kürtödet: vakarom a fültöved!
Vakarom a fültöved!

Hős király, fejedelem: oroszlán, gyere velem!
Gyere, taníts vadászni, gyere, segíts bódülni:
sörényemet megrázni, sűrű fűben földülni!
Sűrű fűben földülni!

KECSKÉRE BÍZTA A KÁPOSZTÁT

Egyszer volt, hol nem volt, csodálatos ország volt, az erdőben sok fa volt, rókalyukban róka volt. Libapásztor libát hajtott, ágról csillagot szakajtott, mire hazaért estére, telis-teli a köténye. Hát ebben a szép országban, annak is egy falujában, a falunak is a szélén, de egészen a legszélén, ottan is egy domb tetején, éldegélt egy szegény legény. Vízet forralt teli üsttel, fennhangon beszélt a füsttel: "Füstöcske, szállj fel az égbe, kérdezd meg, mi lesz ebédre. Vagy kérdezd meg a fűszáltól, fűszál kérdezze bogártól, bogár kérdezze madártól, madár kérdezze fűzfától... nincs nekem már, csak kolbászom, nincs is nekem maradásom."

Így szólott a szegény legény, aztán hármat fütyöntett, mire rögtön mellette termett fehér szőrű, piros nyelvű kis kutyája. Meg is kérdezte a szegény legénytől:

– Édes gazdám, miért fütyöntettél hármat?

– Azért, kedves kutyám, mert éppen hármat gondoltam. Először azt, hogy aki éhes, annak enni kell. Másodszor azt, hogy elmegyek egy fazék káposztáért a szomszéd faluba. Harmadszor azt, hogy rád bízom ezt a fél rőf kolbászt, vigyázzál rá, míg megjövök a káposztával. Akkor

aztán olyan kolbászos káposztát főzök, hogy kilenc napig sem éhezünk meg utána!

Ezzel útnak indult a szegény legény. Bal füle mellett egy fehér lepke szállott, jobb füle mellett egy tarka lepke szállott, a feje fölött egy rigómadár énekelt; így haladt az úton a szegény legény. Fehér szőrű, piros nyelvű kis kutyája meg ott állott a fél rőf kolbász mellett, nézte, nézte, aztán így szólott gazdájához, az udvar végében legelésző kecskéhez:

– Mit gondolsz, fehérszakállú, megkóstolhatnám én ezt a finom kolbászt?

– Me-e-eg! Me-e-eg! – felelte a kecske, mire a kis kutya leharapott egy jókora darabot a kolbászból. Nyalta is utána a száját, mert ilyen jót még nem evett sohasem, és még egyszer megszólalt:

– Mit gondolsz, szép szakállú pajtás, megehetném én ezt a finom kolbászt?

– Me-e-eg! Me-e-eg! – felelte ismét a kecske, mire a fehér szőrű kis kutya megette az egész kolbászt.

Alighogy a kolbász végére ért, megérkezett a szegény legény a káposztával.

– Hű, ilyen meg olyan kutyája! Hát mit tettél velem? Most aztán mit főzök ebédre? Takarodj a házadba, ne is gyere elő onnan három hétig!

Kiabált, veszekedett a szegény legény, de egyszer csak gondolt egyet, és odahívta magához a kecskét.

– Ide figyelj, édes kecském! Én elmegyek a szomszéd faluba egy köcsög tejfelért, hadd főz-

zek egy kis tejeles káposztát ebédre. Erre a haszontalan kutyára nem bízhatom, terád bízom, vigyázz a káposztára, míg visszajövök.

Ezzel aztán útnak indult a szegény legény. Bal füle mellett egy ezüstlégy szállott, jobb füle mellett egy aranylégy szállott, feje fölött pacsirta énekelt; így haladt az úton a szegény legény. A fehér szakállú kecske meg ott állott a fazék káposzta mellett, de ő bizony nem kérdezett semmit, hanem rögtön nekilátott a káposztának. Mikor a szegény legény visszatért a köcsög tejfelrel, már csak az üres fazekat találta a földön.

– Hű, te csúf, gonosz kecskéje, hát mit tettél

velem? Takarodj az óladba, ki se másszál onnan három hétig!

Így kiabált a szegény legény, de aztán megint gondolt egyet, és odahívta magához fehér szőrű kis cicáját.

– Ide hallgass, édes cicám! Sem kutyára, sem kecskére nem bízhatok semmit, terád bízom, vigyázz erre a köcsög tejfelre, míg elmegyek a szomszéd faluba egy rozscipóért!

Ezzel útnak indult a szegény legény. Bal füle mellett egy ezüstdarázs szállott, jobb füle mellett egy aranydarázs szállott, a feje fölött fülemüle énekelt; így haladt az úton a szegény legény. A fehér szőrű cica meg ott állott a köcsög mellett, és megkérdezte:

– Mi-au? Mi-au?

– Tejfel! Tejfel! – felelte a kutya és a kecske, mire a cica így szólt:

– Ha tejfel, akkor megeszem!

Meg is ette! Már a köcsög alját nyalta, mikor a szegény legény megérkezett a rozscipóval. De

a szegény legény már nem kiabált, nem is veszekedett, csak búsan leült az üst mellé, és így szólt a fűsthöz:

– Füstöske, szállj fel az égbe, kérdezd meg, mi lesz ebédre. Vagy kérdezd meg egy fűszáltól, fűszál kérdezze meg bogártól, bogár kérdezze madártól, madár kérdezze fűzfától.

Fűzfa így szólt a madárhoz, madár így szólt a bogárhoz, bogár így szólt a fűszálhoz:

– Rozscipó lesz ma ebédre... nosza, itt a mese vége!

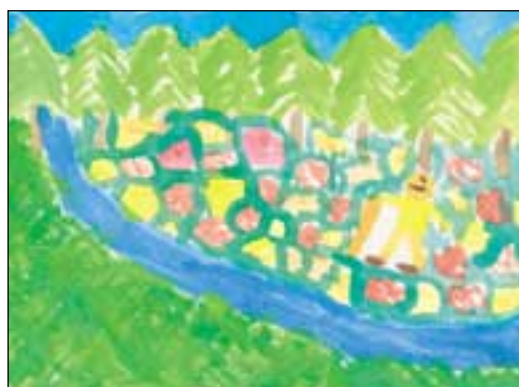

AZ ERDŐRŐL írtatok, rajzoltatok

Az erdőben sok kis állat,
ide-oda szaladgálnak.
Az őzikék, a mókuskák
mind a kikeletet várják.
Rigó fütyüli az ágon:
– En a hóvirágot várom.
Ma kinyílik a kikerics,
itt is van a kikelet.

Vaszi László, Borzont

hogy vagy egy mókus szalad fel a fára, vagy egy harkály röppen.

Forika Sebestyén írása és rajza, Gyergyószentmiklós

Az erdőben sétáltunk. Láttam egy medvét, ahogy a mézet lopkodja, egy fa kérgébe karmol, majd halat fog. Virágot szedtem: kikericset, kankalint, gólyahírt, mentát, kakukkfűvet.

Amikor vissza akartam menni, eltévedtem. Szerencsére a szüleim megtaláltak.

Szász Róbert, Gyergyószentmiklós

Elmentük eprészni, és sok ágas területet láttunk. Olyan helyeket, ahol a vihar elpusztította az erdőt. Egy kőnél rengeteg szép eper volt. Édesanyám éppen értük nyúlt, és észrevett egy viperát. A testvérem nagyon nehezen látta meg, mind ezt kérdezte: Hol? Hol? Hol? Óvatosan elmentünk mellette. Sok virágot szedtünk. Az erdőre azért szeretek menni, mert a levegő friss, szabad tér van, jókat lehet játszani.

Sára Botond, Gyergyószentmiklós

Egy szép nyári napon az erdőben sétáltam. Egyszer csak elém ugrott egy bokorág, és azt mondta:

– Varázsvessző vagyok, akit csak jóra használhatsz. Egy napig nálad maradok. Majd új gazdát keresek.

A varázsvessző erejével rendet teremtettem a szemetes erdőben, a patakok vizét megtisztítottam az eldobott, úszkáló konzervdobozoktól, pillepalackoktól.

Örültem, hogy ennyi mindent tettem a környezet megtisztításaért. Varázspálca nélkül vajon ez lehetetlen lenne?

Timár Tünde Hajnalka, Nagykaroly

Bánházi Botond A medve, a kígyó és az őz elindult,
László, Margitta hogy élelmet gyűjtsön télire.

– Mehetek én is veletek? – kérdezte a róka.

– Gyere – mondta a medve.

Megláttak egy házikót, bekopogtak. A farkas nyitott ajtót.

– Gyertek, gyertek, épp vacsorázni akartam.

Elkapta a kígyó farkát. Az őz és a medve elszaladt. A róka meg a farkas cibálta a kígyót.

Azóta hosszú a kígyó farka, és nem bíznak az állatok a rókában és a farkasban.

Orbán Tímea írása és rajza, Désfalva

Egy gonosz ember azt mondta egy este a fiának:

– Reggel korán kelünk! Megígértem a gonosz manónak, hogy egy hét múlva, ami fa az erdőben van, mind odaviszem neki.

Másnap el is indultak. Vágták a fát. A madarak hírül vitték egy jó embernek, aki a királyhoz ment panaszra. A király nagy kísérettel érkezett. Megostoroztatta a gonoszakat, annak pedig, aki megmentette legkedvesebb erdejét, annyi aranyat adott, amennyit elbirt.

Csákány Enikő, Zabola

Nagyellért Béla, Szabadka

Az erdőben, hol minden csodás,
nem esik semmi bántódás.
Ott lakik a róka, medve,
ott lakik a kis őzike.
Ott élnek a madarak,
tavakban a kis halak.
Az erdőben, hol minden csodás,
Oly gyönyörű az élet, oly pompás!

Szász Tünde, Sepsiszentgyörgy

Balázs Szidónia, Gyergyószentmiklós

Bükkmanó volt a legkedvesebb manó a bükkerdőben. Mókus mama beteg gyermekeit gyógynövényekkel meggyógyította.

Egy napon régi jó barátja, Tölgymanó látogatta meg, .

– Gyere velem világot látni.

– Nem hagyhatom itt a barátaimat, szükség van rám.

– Akkor egyedül fogom felfedezni a világ rejtelseit.

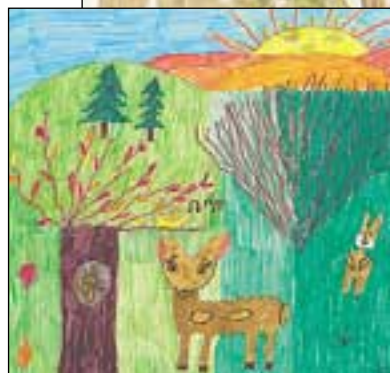
– Szervusz! Jó utazást!

Bükkmanó nagyon boldog volt, hogy nem fogadta el az ajánlatot. Örömeiben egy nagy lakomát rendezett barátainak. Az eledelt Mókus mama hozta: édes vackort, mézes mogyorót, málnát, szedret.

Muszka Pál Réka, Kolozsvár

A fák lombján
napsugarak táncolnak.
Nem csoda,
hiszen eljött az erdő bálja.
Minden állat táncol-táncol.
Örvendenek,
hogy itt a nyár.
Ha az állatok elfáradnak,
lemernek a kristálytisza
patakhöz,
hogy csillapítsák szomjukat.

Teutsch Ágota, Nagyvárad

Maris Beáta, Nagybánya

Az erdőben sétáltam, le akartam szakítani egy szál virágot, de valaki reám kiáltott.

– Én vagyok, itt, a virágon! Nehogy leszakítsd!

– Ki vagy te?

– Csipike, az óriás törpe. Itt én vagyok mindennek az őre.

Ahogy kimondotta, hallottuk, hogy jönnek a vadászok. Csipike vészriadót fűjt. Mindenki menekült.

– Elfogták Róka urat! Meg kell mentenünk – kiáltotta Csipike. A nyomukba szegődtünk. A vadászok az állatkertbe vitték a rókát, és eladták. Ahogy besötétedett, Csipikével visszamentünk, kinyitottuk a ketrecet, s uzsgyé, vissza az erdőbe!

Márton Henrietta, Kézdivásárhely

Az első tavaszi sétám alkalmával láttam, hogy az erdő éppen ébredszik. Rügyeztek a fák, az állatok sűrögtek-forogtak, csak bocs-barátomat nem láttam sehol.

A barlangjához mentem, éppen akkor ébredezett. Elmentünk ennivalóért az erdő sűrűjébe. A méhektől kaptunk egy kis mézet, ami éppen elég volt nekünk. Egész nap játszottunk.

Talán még most is játszánánk, ha a kisbocs meg én fel nem nőttünk volna.

Marthi Zita, Kézdivásárhely

Róka koma magányos volt. Találkozott Füstössel, aki szintén magányos mókus volt. Még soha nem látott rókát, nem is csoda, hogy megijedt tőle. Beugrott egy lyukas farönkbe. A róka utána. Ebből aztán játék lett. Füstös kibújt, a farönk

tetejére ült, és kuncogott. A róka megkérdezte:

– Hát te kin nevensz?

– Rajtad, barátom, rajtad.

– Barátodnak szólítottál?

– Hát persze, nekem az is vagy.

– Engem még senki nem szólított barátjának.

A két állat barátságot kötött. Attól kezdve elválaszthatatlanok lettek.

Tót Krisztián, Szabadka

Én nagyon szeretek az erdőre menni. Mindig megcsodálom a magas fákat, a hegy tetejéről az alacsonyan látszó falut, a madarak dalát, a visszhangot, a csendet és a fenyőfák téli zöldjét.

Kovács József, Borzont

**Máthé Rajmond,
Gyergyószentmiklós**

Itt születtem

Büszkék vagytok szülőföldrükre, s mi büszkék vagyunk rá, hogy ilyen ügyes helytörténészek és idegenvezetők vagytok.

Folytatjuk sorozatunkat. Hét település már készen áll, hogy bemutatkozzék. Szeptemberben Bölönbe látogatunk.

Szamosújvártól, a régi örmény város-tól hat kilométerre fekvő Ördöngösfüzes a Mezőség északi peremének egyik legrégibb magyar települése. Az első írott adatok a faluval kapcsolatban 1332-ből valók, de már a kő- és bronzkorszakban lakott terület volt. Ezt bizonyítják a házépítésnél, kútásáskor előkerült leletek.

A falu nevére több legenda is keletkezett. Réges-régen fűzfával benőtt, lápos, mocsaras terület volt a falu helyén. A korhadt fűzfacsutkók éjjel foszforeszkáltak, s a titokzatos fény miatt a lápot ördögök tanyájának hitték. Ezért nevezték el Ördöngösfüzesnek.

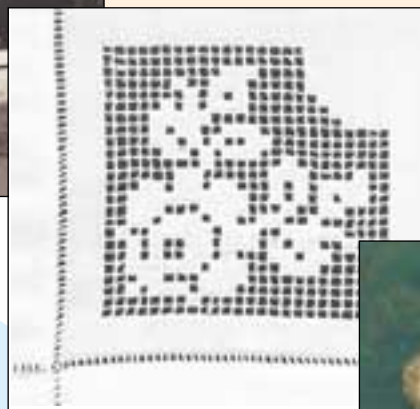
A lakosság megélhetését századokkal ezelőtt is és ma is a földművelés, állattenyésztés, gyümölcstermesztés biztosította.

Általános iskolánkban részben osztott osztályokban tanulunk, mert kevés a gyerek.

Falunknak több, mint 8500 kötetes könyvtára van. Rendszeres olvasók vagyunk, szeretünk olvasni.

Ilyen szép kazetták díszítik 13. századi templomunk mennyezetét.

Ezt a hímzést nálunk metélésnek hívják.

A Napsugár pályázatára öltöztettük ördöngösfüzesi viseletbe Anna és Áron babát.

Iskolánk büszkesége az állattani múzeum és az élősarok. A több, mint 800 kitömött állat közt, vaddisznó, őz, farkas, róka, vadmacska, sün, kígyó, béka mellett amerikai kolibrit és líbiai skorpiót is láthattok.

Az élősarokban kaktuszok, filodendronok, pálmák, ágavéek, citromfák, jukkák díszelnek. Amíg gondozzuk őket, sok érdekes dolgot megtanulunk róluk.

Gyakran járunk kirándulni. Szeretjük a természetet, a növényeket és az állatokat. Védjük is őket, különösen a falu határában élő védett növényeket, a zergeboglárt, a kasszonypapucsot, a törpemandulát.

E pompás virágokból fejlődő piros termést mi is megkóstoltuk.

Telente megrendezük a madarak télifáját. Kint a határban egy fára mindenféle finomságot – diót, szalonnadarabkát, tökmagot, mákgubót fűzünk, hadd ünnepeljenek az éhes madárkák is.

Írták és rajzolták: Debreceni Adél, Hideg Edit, Láposi Melinda, Lapohos Leóna és Láposi Ferenc Lapohos Éva tanítónő segítségével.

Szép hagyomány iskolánkban a farsangi ünnepség.

HORVÁTH ISTVÁN

NYÚL, NYÚL, ALKONYUL

– Nyúl, nyúl, alkonyul.
Mi lesz veled, kicsi nyúl?
Vörös róka alkonyat
Kíséri a nyomodat.
Alkonyatkor, éjszaka
Nyúlhúst keres a róka.
Nyúl, nyúl, alkonyul.
Két nagy füled lekonyul.
Mit csinálsz most, kicsi nyúl?
– Nem konyul, csak lelapul.
S nem is vagyok kicsi nyúl.
Ahol elrejt az avar,
Két lábam fészket kapar.
Lelapulok úgy oda,
Hogy nem kap meg a róka.
– Nyúl, nyúl, alkonyul.
Ha füled le is konyul,
Ügyes vagy te, kicsi nyúl.

Beküldte Dobai Roland,
Börvely

Szajkó Nóra, Szabadka

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki

Végül elő rajzlapra, kedves művész barátom, és rögzítsd rajzszeeggel vagy ragasztószalaggal az asztal lapjához. Jó sok vízzel, nagy foltokban fess meg a hátteret. Futtasd bátran egymásba a színeket. Miután megszáradt a papír (ha jól rögzítetted, nem fog felkunkorodni), vékony ecsettel, tussal vagy temperával, esetleg filctollal megrajzolhatod a kép éles vonalait.

Köszönöm, hogy együtt maszatoltál velem.

Maszat Művész

Márciusi pályázatunkon három osztály nyert könyvjutalmat. Helyszűke miatt csak két-két rajzot közlünk munkáikból. Az aradi Aurel Vajda Iskola III. M osztálya – Kajtor Brigitta (1), Megyes Roland (2); a kerélszentpáli I. és III. osztály – Szakács Alpár (3), Kádár István (4); és a csobotfalvi harmadikosok – Demeter Enikő (5), Burján Kinga (6).

Szólj, száml!

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki

Fejezd ki szélel kapcsolatos szólással:

sovány, hogy kerülsz ide,
udvarol, sorsára engedi,
ismeri a rejtett szándékot.

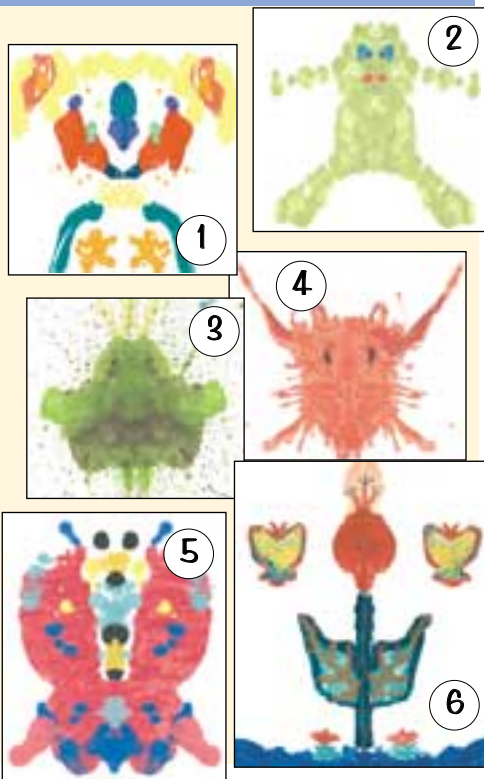
Egybe vagy külön? Így is, úgy is jó, de más a jelentése. Foglald mondatba a szópárokat:

háromszög – három szög
lúdtalp – lúd talp
ágrólszakadt – ágról szakadt
melegágy – meleg ágy

Írd be a hiányzó i/i betűket, és keresd meg a kakukktojást:
jav_t, kész_t, barn_t,
ny_t, tan_t.

Márciusi megfejtések: 1. 11 szó: e, ő, te, epe, eper, epertő, tő, te-per, tepert, per, pert; 2. az utolsó szó lehet: névelő, mivelő, lékelő; 3. a varsolci gyerekek 110 szavas szódominót raktak ki; 4. mond-ta, ti-e-id, vas-út, e-dző, pat-tint-ják, galy-lyat, gally-ról; **Gratulálunk győzteseinknek:** Vaszi Delinke, Homoródalmás, Zongor Lajos, Agyagfalva; Bartalis Emőke, Csobotfalva.

A Kőrösi Csoma Sándor Anyanyelvi Vetélkedő országos szakaszára továbbjutott csapatok: Brassó, Áprily Lajos Gimnázium, IV. B. (I. díj); Kolozsvár, Báthory Gimnázium, IV. B. (II. díj); Nagyenyed, Bethlen Gábor Gimnázium, IV. B. (III. díj); Szilágysomlyó, 1-es Iskola, IV. G és H (Napsugár-díj); Sepsiszentgyörgy, 6-os Iskola, IV. E (Napsugár-díj); Marosvásárhely, 4-es Iskola, IV. D (dicséret); Zilah, Iuliu Maniu Iskola, IV. D; Nagybánya, 1-es Iskola, III. C; Gyergyószentmiklós, Fogarassy Mihály Iskola, IV. B; Varsolc, III. B; Lupény, 1-es Iskola, IV. F; Nyárádszereda, III. C. Szívből gratulálunk minden csapatnak, azoknak is, akik az országos döntőn nem vettek részt, de kitartóan és eredményesen küzdöttek. Ők is jutalmat kapnak a Napsugártól: Nagybánya, 1-es Iskola, II. D; Székelyudvarhely, Móra Ferenc Iskola, IV. A; Szilágysomlyó, 1-es Iskola, III. G; Kolozsvár, Apáczai Gimnázium, III.; Csikmenaság, III-IV.; Marosvásárhely, 2-es Iskola, III. D; Kolozsvár, Báthory Gimnázium, III. B; Etéd, IV.; Sepsiszermerja, II. oszt.

BITAY ÉVA A MONDÁK ÁLLATAI

Most olyan állatokról meséllek nektek, amelyek a monda szerint a történelem kerekét vagy csaták sorsát fordították meg.

A **hollók** ősidők óta megmutatták a tengerészeknek, hogy merre van a part. Noé először hollót röpített ki bárkájából, hogy a szárazföldet kikémlelje, majd egy **galambot** indított útnak, amelyik olajággal a csőrében tért vissza, jelezve a vizek apadását.

Rómát a **libák** mentették meg. Amikor a sötétség leple alatt a barbár gallok be akartak lopakodni Rómába, a Capitoliumon tartott ludak éktelen gágogásba kezdtek, idejében figyelmeztetve a veszélyre a rómaiakat.

Krisztus előtt 700-ban Sannib asszír király nagy sereggel vonult Egyiptom ellen, de táborát az **egerek** milliói lepték el. Főleg a gyeplőket és a nyergeket rágták szét, így a királynak vissza kellett vonulnia. Ezt az ütközetet tehát tulajdonképpen az egerek nyerték meg az

egyiptomiaknak, s ők mégis az egérgusztító **macskát** tisztelték istenként. Még be is balzsamozták.

A középkorban azt hitték, hogy a gonosz praktikákkal létrehozott egerek szabadon szaladgálnak a boszorkány bőre

alatt. Innen kapta latin nevét az izom (musculus), amelynek összehúzódása a bőr alatt futkosó egérre emlékeztette a középkori tudósokat (az egér tudományos neve ugyanis Mus musculus).

A középkorban a **háziállatok** a gazda legfontosabb segítői voltak, szinte családtagnak számítottak, akiket tetteikért felelős személyeknek tartottak, akár perbe is fogtak. A halálraítélt állatokat siralomházba zárták, és a hóhér kezére adták.

Az állatok megszemélyesítésének emléke az **állatmesékben** maradt ránk. Ezekben az állatok emberi tulajdonságokkal rendelkeznek, az emberhez hasonlóan gondolkodnak és cselekednek.

A magyar mondavilág fontos állata a **szarvas**. Hunor és Magor legendáját ismeritek, de szarvas szerepel a váci egyház alapításának mondjában is. A krónika szerint Szent László és bátyja, Géza templomnak megfelelő helyet keresett Vác környékén.

Egy hímszarvas jelent meg agancsán égő gyertyákkal, és futni kezdett az erdő felé. Ahol a lábát megvetette, oda építették fel a monostort.

KISKÖPÉ Havonta 3 díjat sorsolunk ki!

Milyen állatmese írókat ismeretek? Melyik király címerében szerepel a holló?

Márciusi megfejtés: almafajták – jonathán, aranypármén, batul, pónyik, törökbálint, citrom, vaj, eper, nyári tányér, árpával érő, cigány, füstös renet, sóvári, stb. **Nyertesek: Székely Annamária, Aranyosgyéres; Gálfi Csaba, Csittszentiván és Kósa György, Szilágynagyfalu.**

A DARAZSAK

Minden lány darázsderekú szeretne lenni, a nyüzsgő osztály olyan, mint a darázsfészek, ha felpattansz, azt kérdezik: "Darázs csípett meg?"

Szerte a világon 200.000 fajuk pusztítja a kártékony rovarokat. Karcsú, fekete vagy sárga (vörös) csíkos testük mérete 0,2 millimétertől 5 centiméter

ig változik. Vannak magányosak és szervezett csoportban élők. Fészük lehet földalatti járat vagy megrágott farostból épült palota. Az ártatlanabbak nektárral, fenyőtűvel, a gyilkosok rovarokkal, hernyókkal táplálkoznak.

A fűrkészdarázs nőténye hosszú tojócsővével a fa mélyében rejtőző lárvába rakja

petéit, amelyek aztán valósággal felfalják a gazdaállatot.

TALÁLD KI!

- Anya, borzasztóan fáj a torokom, a hasam és a lábam.
- Szegénykém! Miből is írtok ma dolgozatot?

Deák Bernadette-Tímea, Marosvásárhely

- Apu, adj pénzt - könyörög a skót kisfiú -, meg akarom nézni az óriáskígyót az állatkertben.
- Nesze, itt egy nagytó, nézz meg velem egy gilisztát.

Szász Andrea, Marosvásárhely

- Jean, beteg vagyok. Hozzon ide néhány téglát.
- Minek, uram?
- Hogy gyorsabban fölépüljek.

Miklós Zoltán, Szováta

- Két hegymászó kirándul az Alpokban. Az egyik megcsúszik és lezuhan. A másik utána kiált:
- Megütötted magad?
- A mélyből érkezik a válasz:
- Nem tudom, még nem értem le.

Szörnyi-Chiş Izabella, Brassó

- Benzinkútnál:
- Mennyibe kerül egy csepp benzin?
 - Egy csepp? Semmibe!
 - Akkor kérem, csepegtesse tele ezt a tartályt.

Török Tímea Tünde, Sepsiszentgyörgy

- Anyu, miért fehér a hajad?
- Mert azok a szülők, akiknek szófogatatlan gyerekeik vannak, hamar megöszülnek.
- Aha, most már értem, miért hófehér a nagy haja.

Papp Andrea, Nagyvárád

1 Barta Valéria, Mocsolya: júniusi ünnepünk.

1. Iskolában gyerekek ülnek rajta 2. Ebben főzik a szilvalekvárt 3. Égitest 4. Festmény 5. Férfinév 6. Tüskés állat 7. Ütős hangszer

1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

2 Bányai Edina, Kolozsvár: ez is júniusi esemény.

1. Ruhát "zárunk" vele 2. New ... - amerikai város 3. Június végi gyümölcs 4. Lónév 5. Medvebocs 6. Benedek ..., a nagy mesemondó 7. Becézett Katalin 8. Ének 9. Gépkocsi 10. Ló "cipője"

1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			

3 György Antónia, Csíkménaság: nyári tevékenység.

1. Nagyapa 2. Becézett Antal 3. Erre kúszik fel a bab 4. Kerek gyümölcs 5. Kínaiak kedvenc eledele 6. Áldás ellentéte 7. Semmikor

1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			

4 Bíró Emese, Székelyudvarhely: várva várt esemény.

1. Nemzet 2. Angol igen 3. Családfő 4. Mező 5. Menyasszony 6. Egy más elé teszi a lábait 7. Eladásra szánt dolog 8. Ragadozó madár

1			
2			
3			
4			

5 Csizmadia György, Nyárádszereda: kedvenc szórakozásom.

1. Bő 2. Becézett Ágnes 3. Az égen süt 4. Belül üres rúd

6 Szilveszter András, Székelykeresztúr: ragadozó állat illetve időmérő.

duc duc

Ó

7 Szilágyi Evelin, Nagyvárád: két lánynev.

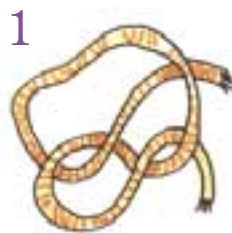

A

É=A

8 Merk Brigitta, Tasnád: melyik madzagon keletkezik csomó, ha meghúzod a végüket?

MÁJUSI MEGFEJTÉSEK

1. Balett 2. Cs 3. Asztalos 4. Mátyás, az igazságos 5. Nap, apa, pap

	1	B	Felkelés színhelye ilyen szó is van	2	Ajtó szélei!	Nem mi és nem ti
Épület						
Zászló				Gomba- fajta		K
					Nulla	
					Létezik	
Majdnem manóka!					Vér- vezeték	
					Fejetlen király!	
Holland autójel			Piros és kék keveréke			
Férfinév, az András rokona			D		Liter	
					Városi zöld- övezet	
Kezdődik a nap!			Ragadozó hal			
			Vajon nagy kavics?			
		Fejfedő				
		Kétjegyű mással- hangzó				
Derékon viseljük				YRO		
Utó ellen- tété				Eke középe!		
	G				Káté!	

REJTVÉNY-
PÁLYÁZAT

- Gyerekek, rajzoljátok le a földgömböt - mondja a tanító néni.

Peti ijedten teszi fel a rejtvényben bujkáló kérdést. Ezt küldd be nekünk megfejtésként legkésőbb július 15-éig.

Kellemes nyaralást kívánok

a Rejtvénykirály

A MÁRCIUSI REJTVÉNY-PÁLYÁZAT megfejtése: *Hát elrettentő példának. Könyvjutalmat nyertek: Szántó Sándor, Küküllőpócsfalva; Szabó Szilvia, Csíkcsicsó; Nagy Tímea, Székelyhíd; Magyarosi Szende-Tünde, Szászrégen; Borsos Ágota, Gyergyócsomafalva.*

A következő rejtvényeket, talalós kérdéseket és viccet a börvelyi negyedikesek küldték nekünk.

Láng Adrienn Ivett: kedvenc virágom és testvérem neve.

1. Kezdet ellentéte 2. Foghús 3. Csonthéjas gyümölcs 4. Festmény 5. Nem fölé 6. Fizetés

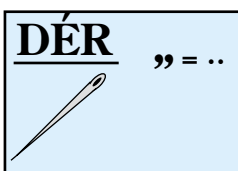
1			
2			
3			
4			
5			
6			

- Tetszett a könyv, amit tegnap vettél ki a könyvtárból?

- Igen, a vége csodálatos.
- És az eleje?
- Odáig még nem jutottam el.

Demian Gina

Katona II-dikó: mesebeli lény.

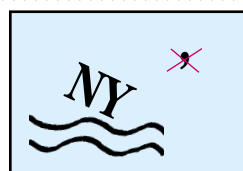

Csáki Eszter: egy jármű.

1. Tolvajok 2. Szíves, nyájas 3. Nekem adták vagy találtam 4. Nem a rövidebb út 5. Kifele ellentéte 6. Nem magázó

1					
2					
3					
4					
5					
6					

Czikle Benjám: tapsifülek.

Magasabb a toronynál, vékonyabb a nádszálnál. Mi az?

Hűvös is, befed is, Vetésen meleg is, Jó takaró. Mi az?

Pete Anita

Dobai Roland: tengeri emlős.
1. Végtag 2. Le 3. Retteg 4. Tüskés állat
5. Menyasszony

1	2	3	4	5

A magyarországi Nagycsaládosok Országos Egyesülete levelezési mozgalmat indít a Kárpát-medence gyerekei és fiataljai részére. Ha levelezni szeretnél Magyarországon, Felvidéken, Kárpátalján, Vajdaságban élő magyar gyerekekkel, írd meg pontos címedet a szerkesztőségnek. A borítékra írd rá:

"Levelező barátság"!

LEVELEZŐ

Mire jó a Napsugár? A csíkménasági III-IV. osztály például izgalmas vetélkedőt szervezett tudósokról szóló lapszámunk alapján. A boggyoszlói, a zernesti, az érkörtlényesi iskolások, kolozsvári Horea úti iskola, a balavásári II., a szabadkai IV., a felsőboldogfalvi II-III., a székelyvársági V., a körtvélyfájai II., a hadadi II. és IV. B, a csatószegei IV., a mezőfényi III., a szilágybagoi IV., a vargyasi II., a zabolai III. B osztály, a székelyudvarhelyi Benedek Elek Tanítóképző III. B, a nagyváradai George Coșbuc Iskola IV. C, a kézdivásárhelyi Petőfi Sándor Iskola II. C, a kovásznai Orbán Balázs Iskola II., III. B és IV. E, a színérváraljai 2-es Iskola III. C, a gyergyószentmiklósi Kós Károly Iskola IV. A, a csíkszeredai Ady Endre Iskola II. B osztálya a Napsugárban megjelent sok-sok gyermekrajz, mese, vers láttán úgy döntött, hogy szerencsét próbál. Köszönjük minden küldeményeteket. Munkáitokból válogatunk.

Jaskó Katalin,
Györgyfalva

VERS, MESE
Kovács Adrienn, Felsőboldogfalva; Bányai Edina, Dálnoky Réka, Papp Andrea, Szilágyi Evelin, Nagyvárad; Boros Renáta, Szatmárnémeti; Szabó Sándor, Szilágycseh; Márton Ervin, Kovács Noémi, Harangozó Ágota, Pálffy Gyopár, Berecki Tímea, Marosvásárhely; Gábor Imola, Alsóboldogfalva; Bándi Eliza, Levente Péter, Zilah; Breja Noémi, Marosszentgyörgy; Dakó Beáta, Jakab Tünde, Szabó Bernadett, Zetelaka; Bendel Ildikó, Nagykároly; Szász Tünde, Czirmai Brigitta, Sepsiszentgyörgy; Karácsony Noémi, Szotyori Imola, Brassó; Márkos Mónika, Ozsdola; Gál Ottó, Opra Szende, Kovászna; Imre Botond, Ambrus Tímea, Bíró Noémi, Gyergyószentmiklós; Simonfi Levente, Nyáradgálfalva; Moni Csilla és István, Szamosardó; Gál

RAJZ
Kálnoki Botond, Kocsis János, Fehéregyháza; Tóth Andrea, Sárköz; Tolnai Julianna, Szilágypér; Simon Csaba, Csekefalva; György Emil, Péter Mária, Bartos Levente, Gyergyószentmiklós; Mészáros Klaudia és Magdolna, Székelyhíd; Barthos Delinke, Torja; Osváth Adél, Dezső Arnold, Kolozsvár; Szabó Nóra, Kaplony; Püsök Norbert, Bálint Júlia és Szilárd, Szilágysámson; Fábian Andrea, Varga Krisztina, Nagyvárad; Torró Géza, Szentivánlaborfalva; Kozma Eliza, Szászrégen; Molnár Ildikó, Kápolnásfalva; Szócs Zsófia és Mária, Magyarvalkó; Péter Szilárd, Felsőboldogfalva. Simon Enikő, Margitta; Lakó Nagy Pál, Dés; Ráduly Emőke, Ozsdola; Lovász Boglárka, Mezőpanit; Szász Andrea, Katona Norbert, Csatlós Orsolya, Kiss Rita, Szász Csaba, Marosvásárhely; Makó Annamária, Kökényesd; Erdély

Mán Helga Júlia,
Magyarlapád

Zsolt, Szilágynagyfalva; Pázsint Alpár, Segesvár; Szabó Csilla, Kibéd; Dénes-Rusz Hanna, Szováta; Fülöp Eszter, Örvénd; Csoboth Adél, Kászonújfalva; Mircse Kinga és Attila, Hilib; Kőrösi Tünde, Szalárd; Medvei Emese, Dobra; Koncz Tamás, Székelykeresztúr.

A májusi lapszámából kimaradtak a címlapon lévő rajzok alkotói: Kiss Szidónia és Antal Zsuzsanna, Szászrégen; Blénesi Beáta, Gyergyószentmiklós; Kristófi László, Nagyvárad.

Elnézést kérünk!

ITT A NYÁR

Itt a nyár, itt a nyár,
Füldik Piri, Pali, Pál.
Pali orra lekonyul,
Mert már tízkor alkonyul.
A tengeren süt a nap,
Piri anyja mosogat.
Sül a tojás, sül a rák,
Pali rágógumit rág.
Mire kész a vacsora,
Megérkezik apuka.
Megkérdezi, mit eszünk.
Sült rákot – felelünk.
Aztán meg aludni megyünk.

Baricz Noémi,
Gyergyószentmiklós

CSILLOGÓ ÉJSZAKA

Csillogó éjszaka
oly szép, mint
szelíd nap sugara.
Az emberek szépen,
csendesen alusznak,
míg a virrasztó
csillagok ragyognak.
Ó, de csendes az éjszaka,
egy pici nesz, egy hang,
egy szó nem hallatszik.
De szép ez a
csillagos éjszaka.
Reggel pedig felkelve
mosolyog a napocska.

Nagy Tímea,
Székelyhíd

BÁTYUSKÁM!

Kovács András Ferenchez

Bátyuskám, bátyuskám!
Honnan ennyi tudomány?
A tudományból osztozzunk,
Hiszen rokonok vagyunk.
Bátyuskám, kérlek szépen,
Írj rólam is egy verset.
Hajam hosszú, barna, göndör,
Szemem kéksége az égtől.

A szám mindig mosolyog,
Mikor a verseid olvasom.
Írj hát rólam is, bátyuskám,
Hogy olvashassa húgocskád.

Elekes Brigitta,
Nyárádköszvényes

Szász Szabina, Kézdiszentlélek

IRKA FIRKA

◀ Tuns Paula,
Nagybánya

Blénesi Enikő, ▼
Gyergyó-
szentmiklós

ITT VAN A NYÁR

Süt a nap,
kék az ég.
Csillog-villog
a dombvidék.

A kék ég alatt
repdesnek
a madarak.
Hogyha én is
madár volnék,
repülni is
megtanulnék.

Gál Mária Gyöngyvér,
Zabola

Címlap:

Molnár Ildikó,
Bethlen

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE (főszerkesztő), MÜLLER KATI. A szerkesztőség postacíme: 3400 Cluj, Str. L. Rebreanu, Nr.58./28., C.P.137. Telefon/fax: 064/141323. E-mail: napsugar@mail.dntcj.ro Honlap: http://www.dntcj.ro/NGOs/napsugar; Megrendelhető a szerkesztőség címen. A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont 2511.1-569.1/ROL B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. Készült a kolozsvári TIPOHOLDING Rt. Nyomdájában. ISSN 1221-7751

Ára 7000 lej

NYÁRI MOBIL

Vágd ki, hajtsd és ragaszd össze az elemeket úgy, hogy a cérnaszál közéjük csípődjék. A galamb szárnya papírlegyezőből készül. A felhőket csúsztasd egymásba a rajz szerint. Az egészet úgy fűzd össze, hogy egyensúlyban legyen.

Akaszd a csillárra – ott szépen forog.

